

DE KWESTIE

„Tata Steel levert een belangrijke bijdrage aan de economische waarde in Nederland”, stelt De Zeeuw, „maar daar hebben de critici allemaal geen boodschap aan.”
FOTO ANP/HH

OPINIE Friso de Zeeuw, voorzitter economisch forum

Mogen we ook een keer trots zijn op hoogovens?

Tata Steel IJmuiden maakt er een rotzooi van. Gooi die vieze staalfabriek

dicht en bouw op de locatie een paar duizend woningen. Dit geluid is te horen van actievoerende omwonenden, maar ook de hoofdstrategie van de 'groene' Triodosbank, Hans Stegeman huldigt dit standpunt. Advocaat Bénédicte Fico bakt ze helemaal bruin: zij gaat de Tata-directie strafrechtelijk aanklagen wegens opzettelijke milieuvervuiling.

Het staat buiten kijf dat het bedrijf zijn verhouding met de omgeving moet verbeteren. Hoewel de milieuprestaties steeds verbeteren, gaat op dat front nog te veel mis. Uitvoering van het aangekondigde extra investeringspakket van €300 miljoen zal wezenlijk aan de verbetering van de leefomgeving bijdragen.

Preciezer

Als bewijsvoering voor de 'hopeloze' milieusituatie van de hoogovens voert het koor van critici het afkensen van de overname door het Zweedse staalbedrijf SSAB aan. Wie preciezer kijkt, ziet wat anders. SSAB zag af van de overname omdat zij een andere duurzaamheidsstrategie voorstaat dan Tata IJmuiden. SSAB wil direct overschakelen naar de inzet

Het gaat er verhit aan toe rond de hoogovens in IJmuiden. Omwonenden komen op voor hun gezondheid, werknemers en bedrijfsleven voor hun baan. „De overheid praat alleen maar over milieuvergunningen en handhaving, niet over het economisch belang”, vindt Friso de Zeeuw.

van groene waterstof als energiedrager voor de productieprocessen. Dat kan in Zweden, met volop groene energie uit waterkracht. In ons land is groene waterstof voorlopig nog onvoldoende beschikbaar. Daarom gaat Tata IJmuiden met zijn industriepartners de eerstkomende vijftien jaar CO₂ opslaan in lege gasvelden in de Noordzee. Daarna komt groene waterstof in beeld. Het nationale Klimaatakkoord voor de industrie voorziet in een reductie van 14,3 miljoen ton CO₂ per jaar in 2030. Daarvan neemt Tata IJmuiden een derde deel voor zijn rekening.

Wat betreft de CO₂-uitstoot per geproduceerde ton staal presteert IJmuiden zelfs aanzienlijk beter dan SSAB. Dus zo 'groen' is het Zweedse bedrijf nu ook weer niet.

Voor de structureel winstgevendende en innovatieve hoogovens zullen zich waarschijnlijk nieuwe overna-

mekandidaten aandienen. Bedrijven van Europese origine genieten de voorkeur. Liever geen rare Rus of Chinees die geen interesse heeft in een duurzaamheidsstrategie.

Pittige opgave

Het nieuwe Hoogovens moet werken aan winstgevendheid, innovatie, verduurzaming, beperking van de hinder voor de omgeving en een goede verstandhouding met de werknemers. Een vijfvoudige, pittige opgave.

In juni 2020 nam de Tweede Kamer met algemene stemmen een motie aan om Tata IJmuiden met 'onorthodoxe middelen' bij te staan als dat nodig is. En het complete Noord-Hollandse bedrijfsleven en

energiesector wendden zich in juli 2020 tot de minister van Economisch Zaken om de cruciale rol van Tata in de Nederlandse maakindustrie te benadrukken én de verduurzaming daarvan.

Tata Steel IJmuiden levert een belangrijke bijdrage aan de economische waarde in Nederland. Er werken 9000 mensen. Zo'n 35.000 mensen in de regio danken indirect hun baan aan het bedrijf. De omzet bedraagt vijf miljard euro en de toegevoegde waarde aan de Nederlandse economie is 2,9 miljard euro.

De critici hebben daar allemaal geen boodschap aan. Het is tijd voor een stevig tegenoffensief. Werknemers zijn al een petitie begonnen: 'Trots op staal uit IJmuiden'. Het bedrijfsleven staat pal achter de Nederlandse staalfabrikant. De overheid praat alleen maar over milieuvergunningen en handhaving. Het economisch belang van de maakindustrie en werkgelegenheid blijven buiten beeld. Daar moet snel verandering in komen.

Friso de Zeeuw is voorzitter van het Economisch Forum 'Holland boven Amsterdam' en emeritus hoogleraar Gebiedsontwikkeling, TU Delft

FOTO MARCEL KRIJGER

door Maarten van Aalderen

IN HET VIZIER

Een jaar lockdown

Het is, terwijl ik dit schrijf, precies een jaar geleden dat mijn vrouw haar meest absurde verjaardag vierde. Een nichtje uit Nederland vroeg telefonisch nog vriendelijk hoe zij het wilde vieren. Maar we konden plotseling niets meer doen. We hadden de Italiaanse premier Giuseppe Conte de avond ervoor een lockdown horen aankondigen. We mochten niet meer naar buiten, tenzij één van ons noodzakelijke boodschappen moest doen, of voor werk of om gezondheidsredenen.

Vanaf dat moment stortte ik me volledig op mijn werk. Continu artikelen lezen van mijn Italiaanse collega's, de Italiaanse media volgen, en verder vooral zelf veel bellen. Bellen naar artsen, gemeenteraadsleden, bijvoorbeeld in Milaan en in Bergamo, naar Nederlanders in Italië, om te weten hoe zij het hebben. Ik leerde er veel kennen. Verder continu bellen naar De Telegraaf, zowel de website als de krant. En schrijven, heel veel schrijven.

We organiseerden als leden van de buitenlandse persvereniging van Rome veel online ontmoetingen met artsen, politici, wetenschappers en anderen. Via een WhatsApp-groep deelden we veel telefoonnummers met elkaar uit. Het viel me op hoe makkelijk de mensen te vinden waren. Zo kon ik na een paar appjes premier Conte interviewen op het hoogtepunt van de botsing tussen Italië en Nederland. Of een bekende Italiaanse viroloog die ik direct benaderde voor een inhoudelijke reactie nadat premier Rutte zijn eerste toe-

Italianen doen corona niet af als soort griep

spraak over het coronavirus en de maatregelen daartegen had gehouden. Of vond ik Nederlanders in Bergamo.

De vergaande maatregelen van de regering-Conte werden door het overgrote deel van de bevolking geaccepteerd. We waren in Italië verbijsterd over wat ons overkwam. Maar onze verbijstering was vooral gericht op het plotselinge dodelijke coronavirus dat tussen ons was gekomen. Meer dan op de rigoureuze tegenmaatregelen. Giuseppe Conte, die verantwoordelijk was voor het massale huisarrest tot 4 mei, is na een kabinetscrisis in januari opgestapt. Dat kwam door ex-premier Matteo Renzi. Zeker niet omdat Conte geen steun meer onder de bevolking had. Integendeel.

Ook nu blijft er een verschil in de perceptie over het coronavirus tussen Nederland en Italië. De opstanden tegen de instelling van de avondklok waren veel massaler en agressiever in Nederland. Op Twitter lees ik veel Nederlanders die felle kritiek hebben op, weliswaar vergaande, maatregelen om het virus in te dammen. 'Wappie' wordt soms zelfs als geuzennaam gebruikt.

In Italië kunnen weinig mensen zich de luxe veroorloven om het coronavirus af te doen als een soort griep. In Nederland zijn er bijna 16.000 doden op een bevolking van 17 miljoen. Natuurlijk is dat een tragisch gegeven. Maar in Italië zijn er meer dan 100.000 doden op een bevolking van 60 miljoen. Ook verhoudingsgewijs dus veel meer. Vanaf het begin tot vandaag is de situatie in Italië altijd veel dramatischer geweest.